

LUONNOS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI AJOKORTEISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ajokorteista annettuun valtioneuvoston asetukseen tehtäväksi ne muutokset, jotka ovat tarpeen ajokorttilakiin hyväksytyistä kuljettajaopetusta ja kuljettajantutkintoa koskevista muutoksista. Asetukseen sisältyisivät säännökset lakisääteisen koulutuksen määristä sekä tarkempia säännöksiä ajo-opetuksen ja kuljettajantutkinnon toteutuksesta. Kuljettajantutkinnon ajokokeessa käytettäviä ajoneuvoja koskevat säännökset siirrettäisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksesta valtioneuvoston asetukseen.

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018 samanaikaisesti ajokorttilain muutoksen kanssa.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on 12.4.2018 antanut mietintönsä LiVM 7/2018 vp. hallituksen esityksen HE 146/2017 vp. johdosta.

YLEISPERUSTELUT

Ajokorttilakiin hyväksytyillä muutoksilla selkeytetään ja kevennetään ajokorttisääntelyä ja edistetään digitalisaation käyttöä ajokorttimenettelyissä. Muiden kuin raskaan kaluston luokkien kohdalla kevennetään luokkakohtaisten opetusvaatimusten sääntelyä ja opetussuunnitelmien viranomaisvahvistuksesta luovutaan. Luokkakohtaisen opetuksen määriä ei pääosin enää säännellä ja myös opetuksen toteutusta koskevaa sääntelyä kevennetään. Ajokortin suorittamiseen liittyy kuitenkin edelleen lakisääteisen ajo-opetuksen vaatimuksia. B-luokassa ja ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suorittaessa vaaditaan vähimmäismäärä ajo-opetusta saatavaksi. B-luokassa luovutaan ajokortin suorittamisesta useammassa vaiheessa. Luokkakohtainen teoriaopetus on vapaasti hankittavissa, ajo-opetuksen antamisessa vaaditaan autokoululupa tai opetuslupa.

Vastapainona luokkakohtaisen opetuksen sisältöjen vapauttamiselle otetaan käyttöön lakisääteiset turvallisuuspainotteiset koulutukset liikenneturvallisuuden vaatimusten huomioon ottamiseksi. Ensimmäistä ajokorttia suorittavan on saatava liikenteen perusasioita ja kuljettajan vastuita ja velvollisuuksia koskeva koulutus. B-luokassa käyttöön otettava riskientunnistamiskoulutus vastaa pitkälti nykyistä syventävän vaiheen opetusta ja vaiheistuksesta luopumisen johdosta se on saatava ennen tutkinnon suorittamista. Lisäksi otetaan käyttöön koulutus, joka on edellytyksenä ajokortin takaisin saamiselle, jos uusi kuljettaja ei selviä tiukempaa seuranta-aikaa ilman ajokieltoon johtavaa määrää liikenne rikoksia tai -rikkomuksia.

Luokkakohtaisessa kuljettajaopetuksessa tapahtuvien muutosten johdosta ajokorteista annettun valtioneuvoston asetuksen kuljettajaopetusta koskevaa sääntelyä myös kevennettäisiin. Asetukseen sisältyisivät säännökset B-luokan ajo-opetuksen ja ensimmäisen moottoripyörän ajokortin ajo-opetusta koskevista vähimmäismääristä. B-luokassa ajo-opetusta vaadittaisiin vähintään 10 tuntia ja moottoripyörällä vähintään viisi tuntia. Ensimmäisen kerran koulutuksen kesto olisi neljä tuntia ja se toteutettaisiin teoriaopetuksena. B-luokassa annettaisiin riskientunnistamiskoulutusta kahdeksan tuntia ja siitä

vähintään puolet olisi oltava ajo-opetusta. Säännökset riskientunnistamiskoulutuksen kokonaismäärästä sisältyisivät lakiin. Uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvän koulutuksen määrä olisi neljä tuntia. Koulutusten sisältöä koskevat säännökset sisältyisivät pääosin ajokorttilakiin ja Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa määräykset koulutusten ja tutkinnon sisällöstä, millä ohjattaisiin kouluttautumista.

Mahdollisuutta simulaattorin käyttöön lakisääteisessä ajokoulutuksessa lisättäisiin maltillisesti. Laissa todetun mukaisesti riskientunnistamiskoulutuksen ajo-opetuksessa simulaattori olisi käytettävissä vain osassa ajo-opetusta. Asetuksessa ei simulaattoriopetuksen määrästä riskientunnistamiskoulutuksessa säädettäisi tarkemmin. Nykyisin viidennes auton ajokorttia varten annettavan luokkakohtaisen ajo-opetuksen vähimmäismäärästä voidaan antaa simulaattorilla. Määrää ehdotetaan nostettavaksi puoleen lakisääteisen koulutuksen vähimmäismäärästä. Vähimmäismäärän ylittävää ajo-opetusta ja muun kuin ajo-opetuksen antamista simulaattorilla ei rajoitettaisi. Simulaattorin käyttö esimerkiksi riskientunnistamiskoulutuksessa olisi erityisen perusteltua tilanteissa ja harjoituksissa, joita ei voitaisi turvallisesti suorittaa liikenteessä. Simulaattorin käyttö mahdollistaisi myös toistojen suuremman määrän.

Ajo-opetuksen muuta toteutusta koskevat säännökset olisivat asiallisesti ennallaan. Asetukseen sisällytettäisiin nyt myös traktorilla annettavaa ajo-opetusta koskevat säännökset. Opetusluvalla tapahtuvassa ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelun ohjaamisessa opettajan/ajoharjoittelua ohjaavan olisi oltava mukana ajoneuvossa tai kaksipyöräisellä ajokorttia suoritettaessa mukana opetustapahtumassa ainakin teknisen yhteyden kautta ajokorttia suorittavaa toisella ajoneuvolla seuraten. Tiukasta mukanaolosta poikkeuksen muodostaisi harjoitusluvalla ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suorittavan ohjaaminen, koska harjoitusluvalla voitaisiin edelleen harjoitella itsenäisesti.

Alempien luokkien kuljettajakoulutuksessa tapahtuvien muutosten johdosta kuljettajaopetusta koskeva 3 luku muutettaisiin kokonaisuudessaan. Esitykseen ei sisälly muutoksia raskaan kaluston kuljettajien opetukseen ja opetuksen määriin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5 §. *Ajokorttitarvetta koskeva selvitys.* Pykälän johdantolauseeseen lisättäisiin viittaus ajokorttilain 5 §:ään lisättyyn 6 momenttiin. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 5 ja 6 kohta. Momentin 5 kohdan selvitys koskisi ammatillisen oppilaitoksen antamaa todistusta, jonka mukaan työharjoittelussa vaadittaisiin raskaan kaluston ajokorttia. Ammattipätevyyttä ei ajokorttidirektiivin mukaan vaadittaisi kyseisissä tehtävissä ja ajokortti voitaisiin silti suorittaa nuoremmalla iällä. Korvaamalla yrityksen antama todistus koulutuslaitoksen todistuksella mahdollistettaisiin harjoittelupaikan vaihtaminen ilman uutta todistusta ja sen edellyttämää uutta käsittelyä.

6 §. *Ajokorttimerkinnät ja koodit.* Pykälän 2 momentin AM-luokan koodia 121 tarkistettaisiin ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdan muutoksen johdosta. Kevyiden nelipyöräisten ohella sen piiriin kuuluisivat T3 ajoneuvoluokan traktorit, joiden rakenteellinen nopeus olisi yli 40 ja enintään 60 kilometriä tunnissa.

7 §. *Ajokortin toimittaminen postitse.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus ajokorttilain 61 §:ssä tarkoitettuihin ajokortteihin. Kysymyksessä olisivat muussa Suomen tunnustamassa valtiossa kuin EU- tai ETA-valtiossa taikka Wienin tai Geneven

kansainväliseen tieliikennesopimukseen liittyneessä valtiossa annetut ajokortit. Momentin 2 kohta poistettaisiin tarpeettomana.

10 §. *Muun kuin EU- tai ETA-valtion ajokortin palauttaminen myöntäjävaltioon.* Pykälää muutettaisiin siten, että Sveitsissä annettu ajokortti palautettaisiin ajokortin vaihtamisen jälkeen sen myöntäneelle viranomaiselle sen sijaan, että se jäisi tänne vaihdon suorittaneen viranomaisen haltuun. Menettely olisi vastaava kuin EU- ja ETA-korttien ja Japanissa annetun ajokortin kohdalla ja samaa menettelyä sovelletaan useissa muissa EU-maissa. Muutos toteutettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston esityksestä Sveitsin ajokorttiviranomaisen aloitteen pohjalta. Menettelyllä ajokortin myöntänyt Sveitsin viranomainen varmistaisi ajokorttitietojen ajantasaisuuden ja poistaisi tarpeet esimerkiksi ajokortin haltijan terveydentilaan kohdistuvilta valvontatoimenpiteiltä, jos myöntäjällä olisi tieto henkilön siirtymisestä toisen ajokorttijärjestelmän piiriin. Ajokorttien kohdalla noudatettaisiin vastaavaa menettelyä niin, että Sveitsissä sikäläiseen ajokorttiin vaihdettu suomalainen ajokortti palautuisi Suomeen.

10 a §. *EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin vastavuoroinen tunnustaminen.* Pykälää tarkistettaisiin traktoreiden ajokorttiluokitukseen tehdyn muutoksen johdosta. Maininta LT-luokasta poistettaisiin luokasta luopumisen takia. Asiallisesti pykälä säilyisi ennallaan.

3 luku Kuljettajaopetus

11 §. *Ensimmäisen ajokortin koulutus.* Pykälään sisältyisi ensimmäisen kortin koulutuksen määrää koskeva säännös hallituksen esityksen perusteluissa todetun mukaisesti. Koulutuksessa olisi kysymys moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettamiseen ja liikenneturvallisuuteen liittyvien vaatimusten huomioon ottamisesta, eikä sen tarkoituksena olisi korvata nykyistä luokkakohtaista teoriaopetusta. Ajotaidon hankkimiseen tarvittava luokkakohtainen teoriaopetus olisi hankittava erikseen ajokorttia suorittavan oman valinnan mukaan. Ajokorttilaissa säädettäisiin koulutuksen tavoitteista ja Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi toimivalta antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen sisällöstä. Lain mukaan koulutus voitaisiin antaa teoriaopetuksena, mikä mahdollistaisi sen toteutuksen myös verkkoyhteyden kautta lakisääteisen opetuksen toteutukselle säädetyt vaatimuksia noudattaen. Pykälässä tarkoitettu koulutus olisi ammattilaisen antamaa koulutuksen tavoitteen saavuttamiseksi. Koulutuksen antaminen edellyttäisi autokoululupaa tai viranomaisen erillistä hyväksymistä. Jos koulutus järjestettäisiin peruskoulussa tai toisen asteen koulutuksessa, erillistä lupaa tai hyväksymistä ei vaadittaisi, mutta kouluttajan vaatimuksia olisi noudatettava. Koulutus olisi edellytyksenä tutkintoon pääsyyllä ja se olisi osoitettavaksi saaduksi tutkintoon ilmoitauduttaessa.

12 §. *Ajo-opetuksen vähimmäismäärä ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa. Harjoitusluvalla tapahtuvan ajoharjoittelun ohjaus.* Pykälään sisältyisivät säännökset ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa vaadittavan ajo-opetuksen vähimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin mukaan ajo-opetusta olisi saatava vähintään viisi tuntia. Jos ensimmäisen moottoripyörän ajokortin suorittamista varten haettaisiin moottoripyörän harjoituslupa, harjoituslupan myöntämisen edellyttämä ajo-opetus täyttäisi myös ensimmäisen moottoripyörän ajokortin suorittamiseen liittyvän ajo-opetusvaatimuksen. Harjoituslupan saamiseksi vaadittaisiin nykyiseen tapaan ajo-opetuksen ohella myös teoria- ja käsittelykokeen suorittaminen. Harjoituslupaan vaadittavan ajo-opetuksen määrä olisi 2 momentin mukaan neljä tuntia, mikä vastaisi nykyistä vaatimusta. Kuljettajantutkintoon ilmoitauduttaessa osoituksena ajo-opetuksen

saamisesta olisi joko 1 momentissa tarkoitettusta ajo-opetuksesta saatu opetustodistus tai harjoituslupa, jota koskeva tieto löytyisi tutkinnon vastaanottajalle rekisterijärjestelmästä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi myös moottoripyörän harjoitusluvalla tapahtuvaa harjoittelun ohjausta koskeva säännös. Harjoituslupa oikeuttaisi itsenäiseen harjoitteluun, jota edeltäisi luvan saamisen edellytyksenä oleva ajo-opetus. Ajo-opetuksen määrä vastaisi nykyistä vaatimusta. Harjoittelua ohjaavan tehtävänä olisi tukea ja ohjata harjoittelua niin, että se olisi mahdollisimman monipuolista riittävien valmiuksien saamiseksi erilaisissa liikennetilanteissa ja –ympäristöissä. Ajokorttilain muutosesityksen perusteluissa todetun mukaisesti harjoitusluvalla harjoitelleiden puutteina on todettu esimerkiksi liikennetilanteiden hallinta. Harjoittelua ohjaavan olisi myös huolehdittava siitä, että lajin ominaispiirteistä seuraavat turvallisuusvaatimukset tulisivat huomioituksi harjoittelussa esimerkiksi asianmukaisella kuljettajaa suojaavalla pukeutumisella. Tämän, samoin kuin muunkin, ohjaamisen tavoitteena olisi liikennesääntöjä noudattava, turvallinen ja vastuunsa tunteva kuljettaja ja sen mukaisen ajotavan omaksuminen alun pitäen. Ohjaus poikkeaisi ajo-opetuksesta ja muusta opetusluvalla tapahtuvasta ohjauksesta siinä, että harjoittelua ohjaavan ei edellytettäisi olevan mukana harjoittelutilanteissa, koska harjoituslupa on käsittelyvalmiuksien osoittamisen jälkeen perinteisesti oikeuttanut itsenäiseen harjoitteluun. Ohjaukselta ja ohjeistukselta ei vaadittaisi samaa reaaliaikaisuutta ja reaaliaikaista yhteyttä kuin ajo-opetuksessa ja opetusluvalla tapahtuvassa ajoharjoittelun ohjaamisessa, mikä kuvastuisi myös asetukseen sisältyvissä säännösehdoituksissa. Ohjaus edellyttäisi kuitenkin myös harjoittelun seuraamista liikennetilanteissa sen huomioimiseksi, että ajaminen edistyy tavoitteiden mukaisesti.

13 §. *Ajo-opetuksen vähimmäismäärä auton B-luokan ajokorttia suoritettaessa.* Ajo-opetuksen vähimmäismäärä olisi 10 tuntia. Tutkintoon pääsyn edellytyksenä olisi, että tutkintoon ilmoittautuva esittäisi opetustodistuksen siitä, että säädetty vähimmäismäärä ajo-opetusta on saatu.

14 §. *B-luokan riskientunnistamiskoulutus.* Riskientunnistamiskoulutuksen kokonaismäärä vastaisi nykyisen syventävän vaiheen määrää. Valiokunnan tekemien tarkistusten johdosta koulutuksen kokonaismäärää ja sisältöä koskevat säännökset siirtyisivät lakiin. Laissa olisi myös säännös riskien tunnistamiskoulutukseen sisältyvän ajo-opetuksen antamisesta simulaattorilla, mistä syystä asetuksessa ei tarkemmin säädettäisi simulaattoriopetuksen määrästä. Asetuksella säädettäisiin ainoastaan ajo-opetuksen osuudesta riskientunnistamiskoulutuksessa ja vaatimuksena olisi, että ajo-opetusta olisi oltava vähintään puolet. Tämä ajo-opetus olisi lain mukaisesti vain osin annettavissa simulaattorilla. Laissa edellytettäisiin koulutuksen sisältävän sekä teoria-että ajo-opetusta. Nykyisestä syventävästä vaiheesta poiketen pimeällä ajamista koskevat sisällöt kuuluisivat tämän koulutuksen piiriin. Ajo-opetuksen kohdalla olisi kysymyksessä muu kuin ajokorttilain 35 §:n 3 momentissa tarkoitettu B-luokan ajo-opetus, josta puolet olisi annettavissa simulaattorilla. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi ohjata koulutusta tarkemmilla määräyksillään ja ohjeistuksellaan. Muuten simulaattorin käyttöä koulutuksessa ei rajoitettaisi.

Opetustodistusta koskevan säännöksen mukaan riskientunnistamiskoulutuksen osalta siitä olisi käytävä ilmi ajo-opetuksen osuus. Riskientunnistamiskoulutus vaadittaisiin heti lain voimaantultua ajokokeeseen tulevalta. Todistuksen vaatimisen ajankohdalla ohjattaisiin riskien tunnistamiskoulutuksen sijoittumista mahdollisimman lähelle ajo-

kokeen suorittamista, jolloin kuljettajalla olisi parhaimmat edellytykset opetuksen omaksumiseen.

15 §. *Moottoripyörän ajokorttiluokan korottaminen koulutuksella.* Kysymyksessä olisi EU:n lainsäädännön mukainen koulutus ja myös koulutuksen kokonaismäärä tulee EU:n lainsäädännöstä. Koulutukseen olisi sisällyttävä sekä teoria- että ajo-opetusta ja niiden määrät 1 momentissa olisivat ennallaan. Opetus voitaisiin antaa vain autokoulussa. Koulutusvaihtoehdossa opetustodistus olisi osoituksena ajokorttiluokan muuttamiselle.

16 §. *Uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvä koulutus.* Laissa säädetyn mukaisesti opetustodistuksen esittäminen poliisille olisi edellytys ajokortin palauttamiselle ajokieltoajan päätyttyä. Koulutuksen tavoitteista säädetäisiin ajokorttilaissa. Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä voitaisiin ohjeistaa tarkemmin koulutusta ja sen sisältöjä.

17 §. *Teoriaopetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa.* Raskaan kaluston opetusvaatimuksia koskevat säännökset pykälissä 17–20 purettaisiin erikseen teoria- ja ajo-opetuksen osalta. Opetusta koskevat vaatimukset olisivat asiallisesti ennallaan, koska muutokset eivät koskisi raskaan kaluston kortteja.

18 §. *Ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa.* Opetusta koskevat vaatimukset olisivat asiallisesti ennallaan.

19 §. *Ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa.* Opetusta koskevat vaatimukset olisivat asiallisesti ennallaan.

20 §. *Ajo-opetuksen määrä linja-auton ajokorttia suoritettaessa.* Opetusta koskevat vaatimukset olisivat asiallisesti ennallaan.

21 §. *Ajo-opetuksen antamista ja ajoharjoittelua koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät simulaattorilla annettavan ajo-opetuksen osuutta koskevat säännökset luokkakohtaisessa ajo-opetuksessa. Momentissa suljettaisiin pois 14 §:ssä tarkoitettu riskientunnistamiskoulutuksen ajo-opetus, jonka osalta simulaattorin käyttö jätettäisiin laissa säädetyn varaan. Lain mukaan ajo-opetus olisi osin annettavissa simulaattorilla, mikä edellyttäisi myös käytännössä tapahtuvaa opetusta. Luokkakohtaisessa ajo-opetuksessa simulaattoriopetuksen osuus määräytyisi lakisääteisen ajo-opetuksen vähimmäismäärästä, sen yli annettavan ajo-opetuksen antamiseen tai teoriaopetuksen antamiseen simulaattorilla ei olisi esteitä. Simulaattorilla annettavan ajo-opetuksen määrä nousisi puoleen vaadituista vähimmäismääristä.

Pykälän 2 momentissa oleva kielto tavarain ja henkilöiden kuljettamisesta opetusajossa korvausta vastaan olisi asiallisesti ennallaan. Pykälän 3 momenttiin sisältyisi linja-auton ajo-opetuksessa mukana kuljetettavia koskeva säännös, joka vastaisi nykyistä sääntelyä.

22 §. *Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävien ajoneuvojen vaatimukset.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät opetusajoneuvoja koskevat vaatimukset, jotka olisivat asiallisesti ennallaan. Koska pykälä koskee myös ajoharjoittelua, mukaan otettaisiin myös traktoreita koskeva säännös ajoharjoittelun toteuttamiseksi myös silloin kun mitään käytännön koetta ei vaadittaisi.

Pykälän 2 momentin säännökset vastaisivat voimassa olevaa sääntelyä ajoneuvojen varustamisesta lisäpolkimella lukuun ottamatta traktoreita, joita koskeva säännös lisät-

täisiin opetusajoneuvoihin. Ajoneuvon muutoskatsastusta ei kuitenkaan enää vaadittaisi polkimien asentamisen takia.

Pykälän 2 momentin säännöksen mukaan moottoripyöraopetuksessa ja vastaavassa jarrupolkimen olisi vaikutettava kaikkiin pyöriin. Mainittu vaatimus samoin kuin vapautus polkimesta E-luokan yhdistelmän vetoautossa ja vaatimus opettajan ja ajoharjoittelua ohjaavan peilistä vastaisivat voimassa olevaa sääntelyä.

23 §. *Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettäviä ajoneuvoja tai niiden varustelua koskevat poikkeukset terveysperustein.* Pykälään sisältyisivät opetus- ja harjoitteluajoneuvon varustelua koskevat säännökset, jos ajokorttia suorittava tarvitsisi erityiset ajohallintalaitteet (1 momentti) tai opettajan tai ajoneuvossa olisi ajoharjoittelun ohjaajan tarpeisiin sovitettavat varusteet (2 momentti). Pykälän 3 momentissa mahdollistettaisiin kolmipyöräisen ajoneuvon käyttö kaksipyöräisen sijaan. Pykälä vastaisi asiallisesti nykyistä sääntelyä.

24 §. *Ajo-opetus ja ajoharjoittelu kaksipyöräisellä ajoneuvolla ja ajoneuvolla jossa istuinpaikat ovat peräkkäin.* Pykälän 1 momentin säännös mopolla annettavasta ajo-opetuksesta olisi asiallisesti ennallaan. Momentissa huomioitaisiin myös ajoharjoittelun ohjaus opetusluvalla.

Pykälän 2 momentti koskisi ajo-opetusta ja ajoharjoittelun ohjausta muilla ajoneuvoilla, joissa olisi peräkkäin sijoitetut istuinpaikat. Momentissa huomioitaisiin myös traktorit. Menettelyä koskeva säännös olisi asiallisesti ennallaan.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ajo-opetusta koskeva säännös, joka mahdollistaisi autokouluopetuksessa kahden pyöräilijän samanaikaisen ajo-opetuksen. Tästä poikkeuksena olisi moottoripyöräluokan korottaminen koulutuksella. Useamman pyöräilijän samanaikainen opettaminen tai ohjaaminen ei olisi mahdollista opetusluvalla. Säännökset vastaisivat nykyisiä säännöksiä.

Pykälän 4 momenttiin sisältyisi kielto henkilöiden ja tavarankuljettamisesta moottoripyörän harjoitusluvalla tapahtuvassa harjoittelussa. Säännöksessä todettaisiin myös nimenomaisesti harjoitusluvalla tapahtuvan ohjauksen toteutuksesta ja kiellon matkustajan kuljettamisesta koskevan myös harjoitusluvalla tapahtuvan harjoittelun ohjaajaa, jota ei saisi kuljettaa.

Pykälän 5 momenttiin sisältyisi säännös yhteydenpidosta ajokorttia suorittavan ja opettajan tai ohjaajan välillä silloin, kun tämä ei olisi mukana ajoneuvossa. Momentissa rajattaisiin pois 4 momentissa tarkoitettu harjoitusluvalla tapahtuvan harjoittelun ohjaus. Menettely poikkeaisi muusta ohjauksesta, koska harjoittelun edellytyksenä ei olisi, että ohjaajan olisi aina oltava mukana harjoittelutilanteessa.

25 §. *Kuljettajaopetuksen toteuttaminen kuorma-autolla ja linja-autolla.* Pykälän 1 momentti koskisi raskaan kaluston kuljettajaopetuksessa noudatettavaa opetussuunnitelmaa ja vastaisi asiallisesti voimassa olevaa sääntelyä. Opetussuunnitelmat vahvistettaisiin edelleen ja niissä olisi vahvistettava myös ne ajo-opetuksen opetusaiheet, jotka soveltuisivat simulaattoriopetukseen. Ajokorttilaissa edellytetään opetusvälineiden soveltuvan opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Opetusvälineiden olisi siten mahdollistettava opetussuunnitelman mukainen opetus. Teknisten välineiden, kuten esimerkiksi simulaattoreiden kohdalla, tapahtuu jatkuvaa kehitystä ja markkinoi-

den arvioidaan huolehtivan siitä, että opetuksessa käytettävät välineet ovat asianmukaisia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raskaan kaluston kuljettajaopetukseen sisältyvän vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskevan ennakoivan ajamisen toteutuksesta teoriaopetuksena. Säännös vastaisi nykyistä sääntelyä.

26 §. *Opetusajoneuvon tunnus.* Opetusajoneuvon tunnusta koskevia säännöksiä sisältyisi ajokorttilakiin ja tarkemmat säännökset asetukseen. Autokoulujen ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen merkitsemistä ja opetusajoneuvon tunnusta koskevat säännökset vastaisivat nykyisin liikenne- ja viestintäministeriön asetukseen sisältyviä säännöksiä ja olisivat asiallisesti ennallaan.

27 §. *Oppituntien kestot.* Luvun muuttamisen takia muutokseen sisällytettäisiin myös 27 §, vaikka siihen ei ehdoteta muutoksia. Pykälä olisi asiallisesti ennallaan.

28 §. *Opetustodistuksen antaminen.* Pykälän 1 momentti vastaisi nykyistä säännöstä kuitenkin siten, että momentissa otettaisiin huomioon opetusluvun käyttö sekä ajo-opetuksessa että ajoharjoittelussa. Opettajalla olisi opettajan vastuu, vaikka myös ajoharjoittelun ohjaamista varten opetusluvun hakeva sitoutuisi vastuullisen ja sääntöjen noudattavan liikennekäyttäytymisen ohjaamiseen. Opettajana toimiva, mikä tieto löytyisi myös opetusluvasta, antaisi opetustodistuksen lakisääteisestä ajo-opetuksesta.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi tarkempia opetustodistusta koskevia vaatimuksia. Siitä olisi käytävä ilmi simulaattorilla annetun ajo-opetuksen määrä tunteina ja simulaattorilla annetun opetuksen osuus siitä.

29 §. *Tutkintoajoneuvojen vaatimukset.* Pykälään siirrettäisiin tutkintoajoneuvojen luokkakohdaisia vaatimuksia koskevat säännökset liikenne- ja viestintäministeriön asetuksesta (547/2011). Ajokorttilain mukaan ajokokeeseen voi sisältyä erillinen käsitteilykoe, mutta mopon ajokorttia suoritettaessa ajokoe koostuu pelkästä käsittelykokeesta. Ajoneuvon olisi täytettävä ajokoeajoneuvon vaatimukset ajokokeessa ja myös käsittelykokeessa, joka olisi osa ajokoetta tai muodostaisi koko ajokokeen. Kuorma-autojen kuormatilaa koskevaa 1 momentin 4 kohdan e alakohdan ja 5 kohdan f alakohdan vaatimus tarkennettaisiin direktiivin sanamuotoa vastaavaksi niin, että sen olisi muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta. Käytännössä vaatimus olisi ennallaan. Raskaan kaluston luokkien kohdalla tarkennettaisiin opetusajoneuvoja vastaavasti kysymyksessä olevan kuorma- ja linja-autot luokissa C1, C, D1 ja D. Luokituksesta jäisi pois traktoreiden LT-luokka ja 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa huomioitaisiin rakenteelliselta nopeudeltaan vastaavien T3 ajoneuvoluokan traktoreiden siirto AM-luokkaan. Pykälän 5 momentissa huomioitaisiin tutkintoajoneuvojen poljinvaatimus. Traktoreita koskevaa sääntelyä lukuun ottamatta säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

30 §. *Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytykset.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisivät teoria-, käsittely- ja ajokokeen suorittamista koskevat säännökset ja määräajat. Mopoilla käsittelykoe muodostaa ajokokeen, joten teoriakoe on suoritettava momentissa säädetyssä määräajassa ennen käsittelykokeen suorittamista. Jos käsittelykoe suoritettaisiin osana ajokoetta, kuten esimerkiksi yhdistelmäutukinnoissa, olisi käsittelykoe suoritettava ennen liikenneosioon lähtöä. Momentti vastaisi asiallisesti nykyistä sääntelyä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi ammattipätevyuden hyväksikäyttöä raskaan kaluston kuljettajaopetuksessa koskeva tarkempi sääntely. Ammattipätevyyttä voitaisiin ajokorttia suoritettaessa käyttää hyväksi vain, jos ajokorttia suorittavalla olisi ollut vähintään vuosi ammattipätevyuden saavuttamisen jälkeen aikaa hankkia kokemusta eikä hän olisi tutkintoon tuloa edeltäneen vuoden aikana hankkinut ajokorttia ammattipätevyyttä hyväksi käyttäen. Momenttiin sisällytettäisiin vastaava säännös täydentävän koulutuksen käytöstä ajokorttiluokkaa korotettaessa myös ns. vanhojen kuljettajien osalta. Nämä olisivat kuljettajia, joilta ei ennen ammattipätevyysäännösten voimaantuloa voimassa olleen raskaan kaluston ajokortin vuoksi vaadittaisi ajokortin luokkaa vastaavaa henkilö- tai tavaraliikenteen perustason ammattipätevyuden suorittamista. Saavutettuja oikeuksia koskeva säännös perustuu ammattipätevyysdirektiiviin. Heidän kohdallaan ajokorttiluokan korottaminen täydentävällä ajokorttikoulutuksella edellyttäisi suoritettua jatkokoulutusta ja siihen perustuvan ammattipätevyuden voimassaoloa. Myös heidän kohdallaan sovellettaisiin vaatimusta siitä, ettei korotuksia täydentävällä koulutuksella voisi tapahtua useampia vuoden sisällä. Normaalien kuljettajaopetusvaatimusten kautta tutkintojen suorittamista ei edelleenkaan rajoitettaisi kummassakaan tapauksessa. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

31 §. *Kuljettajantutkinnon suorittaminen eräissä tapauksissa.* Pykälä koskisi ajotaidon valvonnassa tai ajokorttia vaihdettaessa vaadittavaa uutta tutkintoa, jolla osoitettaisiin ajo-oikeuden edellytysten siltä osin täyttyvän. Pykälään sisältyisivät säännökset siitä, millä tutkinnolla tai tutkinnoilla ajotaidon olemassaolo olisi osoitettavissa, jos tutkintoon tulevalla olisi useampia ajokorttiluokkia. Säännökset olisivat asiallisesti ennallaan.

32 §. *Kuljettajantutkintoon ilmoittautuminen.* Pykälän 1 momentin 1 kohta koskisi opetustodistuksen esittämistä, silloin kun se olisi tutkintoon pääsyn edellytyksenä. Opetustodistuksen esittämisvelvollisuus koskisi lakisäätteistä koulutusta. Silloin kun vaatimuksena olisi vain vähimmäismäärä ajo-opetusta, opetustodistus koskisi tätä ajo-opetuksen määrää. Ensimmäisen kortin koulutus vaadittaisiin vain silloin, jos henkilöllä ei olisi ennestään ajokorttia. Siirtymävaiheessa todistusta ei vaadittaisi myöskään silloin, jos ajokorttiopetus olisi aloitettu ennen ajokorttilain muutoksen voimaantuloa 1.7.2018. Muuten opetustodistuksen esittämisvaatimus voisi koskea raskaan kaluston ajokorttitutkintoon tulevia, B-luokan tutkintoon tulevaa sekä ensimmäistä moottori-pyörän ajokortin suorittajaa, josta säädettäisiin tarkemmin 12 §:ssä. B-luokassa vaadittaisiin tutkintoon ilmoittauduttaessa todistus vähintään 10 ajo-opetustunnin saamisesta.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan huoltajan suostumus olisi esitettävä vasta tutkintoon tultaessa, mikä mahdollistaisi ajokorttiluvan hakumenettelyn käynnistämisen myös sähköisenä.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan aiempaan ajokorttiin vetoavan olisi esitettävä kyseinen ajokortti. Jos tietoa Suomessa aiemmin myönnetystä ajokortista ei löytyisi ajokorttirekisteristä eikä korttia olisi jäljellä, ajokortista olisi esitettävä muu selvitys. Vaatimukset aiemmasta ajokortista olisivat nykyiseen tapaan erilaiset Suomessa tai EU- ja ETA-valtioissa annettujen ajokorttien ja muiden ajokorttien kohdalla. Muiden ajokorttien edellytettäisiin olevan voimassa. Aiemman ajokortin perusteella tutkintoon pääsy olisi mahdollista ilman koulutus- tai opetusvaatimuksia.

Pykälän 1 momentin 4 kohta koskisi ammatillisessa kuljettajaopetuksessa opiskelevaa, joka suorittaisi B-luokan tutkinnon ennen luokkakohtaista vähimmäisikää. Selvityksenä olisi esitettävä oppilaitoksen antama todistus.

Pykälän 1 momentin 5 kohta koskisi selvitystä perustason ammattipätevyydestä, joka mahdollistaisi alimman vähimmäisiän soveltamisen tutkintoon pääsyssä.

Pykälän 1 momentin 6 kohta koskisi ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa opiskelevan pääsyä tutkintoon silloin, kun perustason ammattipätevyyskoulutuksen sisältävän ammatillisen tutkinnon suorittaminen olisi vielä kesken.

Pykälän 1 momentin 7 kohdassa edellytettäisiin peruste tutkinnon suorittamiselle 31 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentti sisältäisi poikkeuksen todistuksen esittämisajankohdasta. Tutkintoon ilmoittautumisen sijaan todistus riskientunnistamiskoulutuksen saamisesta vaadittaisiin vasta tutkinnon ajokokeeseen tullessa, millä ohjattaisiin koulutuksen ajankohdaksi mahdollisimman lähelle tutkintoa ja ajo-oikeuden saamista. Ajankohta olisi sekä ajokortin suorittamisen, että kuljettajana kehittämisen näkökulmasta perusteltu.

Pykälän 3 momentissa tarkennettaisiin ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suorittavan koulutusvaatimusten osoittamista 1 momentin 1 kohdan mukaisesti. Tutkintoon tulevan olisi esitettävä joko opetustodistus tai hänellä olisi oltava moottoripyörän harjoituslupa, jota koskeva tieto olisi rekisterijärjestelmässä.

Pykälän 4 momentin mukaan tutkintoon pääsy edellyttäisi myös ajokorttilupaa, jos tutkinto suoritettaisiin ulkomaisen ajokortin vaihtamiseksi.

33 §. *Ajokokeen vastaanottaminen eräissä tapauksissa ja ajokokeen kesto.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisi ajokokeen vastaanottamisen menettelyä koskeva säännös, joka vastaisi nykyistä sääntelyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ajokokeiden kestosta. Kysymyksessä olisi kokeen kokonaiskesto, joka pitäisi liikenteessä ajon ohella sisällään alku- ja loppukeskustelun ja palautteen antamisen. B-luokassa ajokokeen kokonaiskesto nostettaisiin 15 minuutilla. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä liikenteessä tapahtuvan kokeen kestosta. Ajokokeen keston olisi ajokorttilain muutosesityksen mukaisesti tarkoitettu siirrettäväksi liikenteessä ajamiseen ja palautteeseen. Liikenteessä ajamisen aika olisi kaikilla ajokorttia suorittavilla sama.

Pykälän 3 momentin mukaan 2 momentin 1 kohdassa säädetty AM-luokan vähimmäisaika ei koskisi mopoilla suoritettavia ajokokeita, koska mopoilla suoritettaisiin vain käsittelykoe. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkemmat määräykset kokeista ja määräyksillä voitaisiin esimerkiksi asettaa määräaika käsittelykokeen suorittamiselle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin B-luokan ajoneuvoyhdistelmästä, jossa perävauunun kokonaismassa ylittää 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassa 3 500 kg mutta ei 4 250 kg. Tällaisen raskaamman B-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljetusoikeus edellyttäisi yhdistelmää vastaavan ajokokeen suorittamista. Ajokokeen kesto olisi tässä tapauksessa sama kuin BE-luokassa.

ESITYKSEN VAIKUTUKSET

Esityksen vaikutukset on kuvattu ajokorttilain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä 146/2017 vp.

VOIMAANTULO

Asetus esitetään tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018.

TOIMIVALTA

Ajokorttilain 4 §:n 3 momentti, 7 §:n 6 momentti, 10 §:n 5 momentti, 24 §:n 5 momentti, 26 §:n 1 ja 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 35 §:n 6 momentti, 36 §:n 3 momentti, 37 §:n 4 momentti, 40 §:n 4 momentti, 46 §:n 3 momentti, 49 §, 51 §:n 2 momentti, 53 §:n 4 momentti, 54 §:n 5 momentti ja 59 §:n 1 momentti.

Valtioneuvoston asetus

ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Kumotaan ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen (423/2011) 36 ja 37 § sekä 38 §:n 1 momentti,

muutetaan 5 §, 6 §:n 2 momentin koodi 121, 7 §:n 2 momentti, 10 ja 10 a § sekä 3 ja 4 luku, sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi asetuksessa 1367/2015, 6 §:n 2 momentti asetuksessa 1200/2016 sekä 7 §:n 2 momentti ja 10 ja 10 a § asetuksessa 1367/2015 seuraavasti:

5 §

Ajokorttitarvetta koskeva selvitys

Ajokortin saamiseksi ajokorttilain 5 §:n 4 ja 6 momentissa tarkoitettuja ajoja varten hakijan on mainitun lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuna selvityksenä esitettävä:

1) pelastusalan oppilaitoksen antama todistus siitä, että hakija on hyväksytty pelastusalan koulutukseen, jossa edellytetään C-luokan ajokorttia, tai pelastuslaitoksen antama todistus siitä, että sopimuspalokuntaan kuuluva henkilö tarvitsee tässä tehtävässään mainitun luokan ajokorttia;

2) sairaanhoitopiiriin antama todistus siitä, että hakija tarvitsee C-luokan ajokorttia ensihoitopalvelun tehtävässä;

3) korjaamo- tai huoltoyrityksen antama todistus siitä, että henkilö työskentelee yrityksessä huolto- ja korjaamotoiminnan edellyttämissä koe- ja siirtoajoissa, joissa vaaditaan C- tai D-luokan ajokorttia;

4) liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua muun tahon antama todistus siitä, että henkilö toimii mainitussa lainkohdassa tarkoitettua tehtävässä, jossa vaaditaan kuorma- tai linja-auton ajokorttia;

5) ammatillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että oppilaitoksessa opiskeleva on huolto- ja korjaamotoimintaa harjoittavassa yrityksessä työharjoittelussa tehtävissä, joissa vaaditaan C- tai D-luokan ajokorttia.

6 §

Ajokorttimerkinnät ja koodit

Vain Suomessa, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta, käytössä olevat kansalliset koodit ovat:

121: AM-luokka, kevyt nelipyörä ja T3 ajoneuvoluokan traktori, jonka rakenteellinen nopeus on yli 40 km/h ja enintään 60 km/h;

---

7 §

Ajokortin toimittaminen postitse

Ajokorttia ei toimiteta postitse, jos hakijalla on muussa EU- tai ETA-valtiossa taikka ajokorttilain 60 tai 61 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti, jota ei ole luovutettu lupaviranomaiselle hakemisen yhteydessä.

10 §

Muun kuin EU- tai ETA-valtion ajokortin palauttaminen myöntäjävaltioon

Japanissa ja Sveitsissä annettu ajokortti, joka vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, palautetaan ajokorttilain 62 §:n 3 momentissa säädetystä menettelystä poiketen ajokortin myöntäjälle.

10 a §

EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin vastavuoroinen tunnustaminen

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu voimassa oleva ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jonka kuljetusoikeus ajokorttilain 59 §:n 1 momentissa tarkoitetun Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevan vastaavuuspäätöksen mukaan sisältyy esitettyyn ajokorttiin. Myös traktorin kuljettamiseen oikeuttava ajokortti tunnustetaan, jos kuljettaja täyttää ajokorttilaissa säädetyt vastaavan traktorin kuljettamista koskevat vaatimukset.

3 luku

Kuljettajaopetus

11 §

Ensimmäisen ajokortin koulutus

Ajokorttilain 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun liikenteen perusteita koskevan koulutuksen määrä ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa on neljä tuntia. Koulutus on edellytyksenä kuljettajantutkintoon ilmoittautumiseksi.

12 §

Ajo-opetuksen vähimmäismäärä ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa. Harjoitusluvalla tapahtuvan ajoharjoittelun ohjaus

Ajokorttilain 35 §:n 3 momentissa tarkoitetun ajo-opetuksen määrä moottoripyörän ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa on vähintään viisi tuntia. Ajo-opetus on edellytyksenä kuljettajantutkintoon ilmoittautumiseksi.

Jos moottoripyörän ensimmäisen ajokortin suorittamista varten haetaan moottoripyörän harjoituslupa, ajo-opetuksen määrä on kuitenkin 1 momentista poiketen neljä tuntia. Ajo-opetus on edellytyksenä harjoitusluvalla myöntämiseksi.

Ajokorttilain 46 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottoripyörän harjoitusluvalla tapahtuvan ajoharjoittelun ohjaajaksi nimetyn on tuettava ajo-opetuksella saatujen valmiuksien pohjalta tapahtuvaa harjoittelua liikennesääntöjä noudattavan, turvallisen ja vastuullisuutta muita tienkäyttäjiä kohtaan osoittavan ajotavan edistämiseksi. Ohjaajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvon ja sen kuljettamisen erityispiirteet ja kuljettajan turvavarusteet otetaan huomioon harjoittelussa ja että harjoittelu toteutetaan erilaisissa liikennetilanteissa ja –ympäristöissä.

13 §

Ajo-opetuksen vähimmäismäärä auton B-luokan ajokorttia suoritettaessa

Ajokorttilain 35 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajo-opetusta on annettava vähintään kymmenen tuntia auton B-luokan ajokorttia suoritettaessa. Ajo-opetus on edellytyksenä kuljettajan-tutkintoon ilmoittautumiseksi.

14 §

B-luokan riskientunnistamiskoulutus

Ajokorttilain 35 §:n 2 momentissa tarkoitettu riskien tunnistamiskoulutuksesta vähintään puolet on annettava ajo-opetuksena. Riskientunnistamiskoulutus on edellytyksenä kuljettajan-tutkinnon ajokokeen suorittamiseksi.

15 §

Moottoripyörän ajokorttiluokan korottaminen koulutuksella

Koulutuksen määrä voimassa olevan ja vähintään kaksi vuotta aikaisemmin saadun moottoripyörän A1-luokan ajo-oikeuden korottamiseksi A2-luokkaan tai A2-luokan ajo-oikeuden korottamiseksi A-luokkaan on seitsemän tuntia, joista kaksi tuntia on oltava teoriaopetusta ja viisi tuntia ajo-opetusta. Koulutuksen on katettava ajokorttidirektiivin liitteen II kohdassa 6 mainitut ajoon valmistautumista ja moottoripyörällä ajamista koskevat sisällöt. Koulutus on edellytyksenä ajokortin myöntämiseksi.

16 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvä koulutus

Ajokorttilain 37 §:ssä tarkoitetun uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvän koulutuksen määrä on neljä tuntia.

17 §

Teoriaopetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajan-tutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan teoriaopetuksen määrä kuorma-auton ja kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) C1-luokassa vähintään 9 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 12 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 3 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 8 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 7 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän teoriaopetuksen määrä on:

- 1) C1-luokassa vähintään 1 tunti;
- 2) C-luokassa vähintään 1 tunti;
- 3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 5 tuntia;

18 §

Ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ja kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) C1-luokassa vähintään 5 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 10 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 5 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 30 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 20 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän ajo-opetuksen määrä on:

- 1) C1-luokassa vähintään 2 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 2 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 10 tuntia;

19 §

Teoriaopetuksen määrä linja-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan teoriaopetuksen määrä linja-auton ja linja-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 9 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 27 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 6 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 8 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 8 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän teoriaopetuksen määrä on:

- 1) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 5 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

20 §

Ajo-opetuksen määrä linja-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan ajo-opetuksen määrä linja-auton ja linja-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 10 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 40 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 30 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 10 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän ajo-opetuksen määrä on:

- 1) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

21 §

Ajo-opetuksen antamista ja ajoharjoittelua koskevat yleiset vaatimukset

Auton ajokorttia suoritettaessa enintään puolet tässä luvussa säädetyistä luokakohtaisen ajo-opetuksen vähimmäismääristä, 14 §:ssä tarkoitettua ajo-opetusta lukuun ottamatta, saadaan antaa simulaattorilla.

Opetus- ja harjoitusajossa ei saa kuljettaa henkilöitä tai tavaraa korvausta vastaan.

Linja-autolla ajo-opetusta annettaessa saa oppilaan ja opettajan lisäksi olla mukana enintään seitsemän muuta ajo-oppilasta tai opetushenkilöstöön kuuluvaa.

22 §

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävien ajoneuvojen vaatimukset

Opetusajoneuvona on käytettävä:

- 1) kaksipyöräistä AM-luokan mopoa, jos opetusta annetaan mopon ajo-oikeutta varten;
- 2) kevyttä nelipyörää tai T3-ajoneuvoluokan traktoria, jonka suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa ja enintään 60 kilometriä tunnissa;
- 3) moottoripyörän ajo-oikeutta varten:
  - a) kaksipyöräistä sivuvaunutonta ajo-oikeuden luokkaa vastaavaa moottoripyörää, tai
  - b) moottoripyörää, joka täyttää ajo-oikeuden luokkaa vastaavan tutkintoajoneuvon vaatimukset, jos kysymyksessä on ajokorttilain tarkoitettu opetus moottoripyörän ajo-oikeuden korottamiseksi lähinnä ylempään luokkaan ilman uutta kuljettajantutkintoa;
- 4) B-luokan autoa, jos opetusta annetaan B-luokan ajo-oikeutta varten;
- 5) C1-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C1-luokan ajo-oikeutta varten;
- 6) C-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C-luokan ajo-oikeutta varten;
- 7) D1-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D1-luokan ajo-oikeutta varten;
- 8) D-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D-luokan ajo-oikeutta varten;
- 9) E-luokan ajoneuvoyhdistelmää, jossa vetoautona on opetuksen luokkaa vastaava B- tai ryhmään 2 kuuluvan luokan ajoneuvo, jos opetusta annetaan E-luokan ajo-oikeutta varten;
- 10) traktoria, jonka luokkaa vastaavan ajo-oikeuden saamiseksi ajoharjoittelu tapahtuu.

Ajokorttilain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttöjarruun vaikuttava poljin on oltava:

- 1) B, C1- ja C-luokan ajoneuvossa sekä sellaisessa kevyessä nelipyörässä ja traktorissa, jossa istuinpaikat ovat vierekkäin;
- 2) moottoripyörässä sekä sellaisessa kevyessä nelipyörässä ja traktorissa, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, jos opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava on mukana ajoneuvossa;
- 3) linja-autossa, jos oppilaalla ei ole kuorma-auton C-luokan ajo-oikeutta.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun jarrupolkimen on vaikutettava ajoneuvon kaikkiin pyöriin. E-luokan ajoneuvoyhdistelmän vetoautossa ei vaadita erillistä jarrupoljinta. Edellä 2 momentin 1 kohdan ajoneuvossa on oltava lisäksi erillinen ulkopuolinen taustapeili opettajaa ja ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten.

23 §

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettäviä ajoneuvoja tai niiden varustelua koskevat poikkeukset terveystilasta

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa olevassa ajoneuvossa voi olla erityiset ajamista helpottavat ajohallintalaitteet, jos ajokorttia suorittavan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää.

Opetusluvalla tapahtuvassa ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa voidaan käyttää sellaista opetusluvan haltijan käyttöön erityisin ajohallintalaittein varustettua ajoneuvoa, jonka varustelu ei estä ajokorttia suorittavaa käyttämästä ajoneuvon muita ajohallintalaitteita.

Ajo-opetuksessa voidaan kaksipyöräisen ajoneuvon sijaan käyttää kolmipyöräistä ajoneuvoa, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää. Ajo-oikeuteen on liitettävä ehto kolmipyöräisen ajoneuvon kuljetusoikeudesta.

24 §

Ajo-opetus ja ajoharjoittelu kaksipyöräisellä ajoneuvolla ja ajoneuvolla jossa istuinpaikat ovat peräkkäin

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa mopolla ei saa kuljettaa henkilöitä tai tavaraa. Ajo-opetusta annettaessa ja ajoharjoittelua ohjattaessa on ajokorttia suorittavaa seurattava toisella ajoneuvolla ajaen.

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa moottoripyörällä sekä sellaisella kevyellä nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava voi olla mukana ajoneuvossa tai seurata ajokorttia suorittavaa toisella ajoneuvolla ajaen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua ajo-opetusta annetaan muuten kuin opetusluvalla, voi samanaikaisesti opetettavia oppilaita olla kaksi muuta kuin 15 §:ssä tarkoitettua ajo-opetusta annettaessa.

Moottoripyörän harjoitusluvalla ajamista harjoiteltaessa ei saa kuljettaa henkilöitä eikä tavaraa. Kielto henkilöiden kuljettamisesta koskee myös ajokorttilain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettua ajoharjoittelua ohjaavaa.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettua ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa, jossa opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava ei ole mukana ajoneuvossa, ajo-ohjeet on annettava puhelimen tai muun vastaavan laitteen välityksellä.

25 §

Kuljettajaopetuksen toteuttaminen kuorma-autolla ja linja-autolla

Ryhmän II kuljettajaopetusta koskevassa opetussuunnitelmassa on vahvistettava kuljettajaopetuksen tavoitteet, rakenne ja sisältö aihekokonaisuuksittain opetuksen eri vaiheissa sekä opetukselliset periaatteet ja opetuksen järjestäminen käytännössä. Opetussuunnitelmassa on vahvistettava myös ne ajo-opetuksen opetusaiheet, jotka soveltuvat simulaattorilla annettaviksi.

Ajokorttilain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennakoivan ajamisen opetus saadaan toteuttaa teoriaopetuksena.

26 §

Opetusajoneuvon tunnus

Ajokorttilain 51 §:ssä tarkoitettuna tunnuksen on oltava tasasivuinen ja sivujen pituuden on oltava vähintään 16 cm ja enintään 25 cm.

Tunnus on kiinnitettävä ajoneuvon taakse ulkopuolelle paikkaan, jossa se on hyvin näkyvisä. Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa moottoripyörällä ja mopolla sekä sellaisella kevyellä

nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, tunnus voi ajoneuvon sijaan olla ajokorttia suorittavan selkäosassa niin, että se on hyvin näkyvässä. Jos opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava on mukana ajoneuvossa, tunnuksen on kuitenkin oltava tämän selkäosassa, jos tunnus ei ole ajoneuvossa.

Autokoululuvalla annettavassa ajo-opetuksessa tunnuksen lisäksi vaadittava autokoulun nimi on merkittävä ajoneuvon selvästi näkyviin.

27 §

Oppituntien kestot

Tässä asetuksessa tarkoitettu tunti teoriaopetusta on kestoltaan vähintään 45 minuuttia ja tunti ajo-opetusta vähintään 50 minuuttia. Oppitunti voidaan jakaa lyhyempiin jaksoihin, jos se on opetuksellisesti tai muusta vastaavasta syystä perusteltua.

28 §

Opetustodistuksen antaminen

Ajokorttilain 49 §:ssä säädetyn opetustodistuksen antaa autokoulussa annetusta koulutuksesta tai opetuksesta autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja tai hänen määräämänsä henkilö ja ajokorttilain 35 §:n 5 momentissa ja 37 §:n 3 momentissa tarkoitetun hyväksymisen nojalla annetusta koulutuksesta koulutukseen hyväksytyt liikenneturvallisuusalan toimijat. Opetuslupaopetuksessa opetustodistuksen antajaksi opetuslupaan merkitty opetusluvan haltija antaa opetustodistuksen antamastaan ajo-opetuksesta.

Ajo-opetuksesta annettavaan opetustodistukseen on merkittävä simulaattorilla annetun ajo-opetuksen määrä tunteina ja 14 §:ssä säädetystä koulutuksesta annettavaan opetustodistukseen ajo-opetuksen osuus koulutuksesta tunteina.

4 luku

Kuljettajantutkinto

29 §

Tutkintoajoneuvojen vaatimukset

Tutkinnon luokkaa vastaavien vaatimusten lisäksi ajokokeessa ja ajokokeen käsittelykokeessa ajoneuvon on AM-luokassa täytettävä myös ajoneuvon luokkaa koskevat vaatimukset. Ajoneuvon on oltava:

1) AM-luokassa

a) mopon ajokorttia suoritettaessa kaksipyöräinen mopo;

b) kevyen nelipyörän ja ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun traktorin ajokorttia suoritettaessa kevyt nelipyörä tai mainittu traktori;

2) moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa:

a) A1-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunun moottoripyörä, jonka teho on enintään 11 kW, teho/painosuhte enintään 0,1 kW/kg ja rakenteellinen nopeus vähintään 90 km/h, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään 115 cm³, jos siinä on polttomoottori tai teho/painosuhte vähintään 0,08 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori;

b) A2-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunun moottoripyörä, jonka teho on vähintään 20 ja enintään 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja moottoripyörä ei ole muunneltu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa niin suuri, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään

395 cm³, jos siinä on polttomoottori tai teho/painosuhte vähintään 0,15 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori; ja

c) A-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunun moottoripyörä, jonka kuormittamaton massa on yli 175 kg ja teho vähintään 50 kW, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään 595 cm³, jos siinä on polttomoottori tai teho/painosuhte vähintään 0,25 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori;

3) B-luokassa B-luokan ajoneuvo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 100 km/h;

4) C1-luokassa C1-luokan kuorma-auto:

a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 4 000 kg;

b) jonka pituus on vähintään 5 metriä;

c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;

d) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;

e) jonka kuormatilan rakenne tai kuorman kuormatila muodostuu suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen;

5) C-luokassa C-luokan kuorma-auto:

a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 12 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 10 000 kg;

b) jonka pituus on vähintään 8 metriä;

c) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;

d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;

e) jossa on lukkiintumattomat jarrut, vaihteisto, jonka avulla kuljettaja voi valita kulloinkin käytettävän vaihteen ja ajopiirturi;

f) jonka kuormatilan rakenne tai kuorman kuormatila muodostuu suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka leveydeltään ja pituudeltaan on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen;

6) D1-luokassa D1-luokan linja-auto:

a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 4 000 kg;

b) jonka pituus on vähintään 5 ja enintään 8 metriä;

c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;

d) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;

7) D-luokassa D-luokan linja-auto:

a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 10 000 kg;

b) jonka pituus on vähintään 10 metriä;

c) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;

d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;

e) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;

8) BE-luokassa B-luokan ajoneuvon ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:

a) jonka yhteenlaskettu rekisteröity kokonaismassa on yli 3 500 kg;

b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 100 km/h;

c) jonka perävaunun kokonaismassa on vähintään 1 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;

d) perävaunun korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon korkuinen ja levyinen, tai kapeampi edellyttäen kuitenkin, että kuljettajan näkemä taakse on mahdollinen vain käyttämällä ulkopuolisia taustapeilejä;

9) C1E-luokassa C1-luokan kuorma-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:

a) jonka pituus on vähintään 8 metriä;

b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;

c) jonka perävaunun rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;

d) jossa kuormatilan korirakenteen tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon korkuinen ja levyinen, tai kapeampikin edellyttäen kuitenkin, että kuljettajan näkemä taakse on mahdollinen vain käyttämällä ulkopuolisia taustapeilejä;

10) CE-luokassa C-luokan kuorma-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:

- a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 20 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 15 000 kg;
  - b) jonka pituus on vähintään 14 metriä;
  - c) jonka leveys on vähintään 2,4 metriä;
  - d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
  - e) jonka perävaunun pituus on vähintään 7,5 metriä;
  - f) jossa on lukkiintumattomat jarrut, vaihteisto, jonka avulla kuljettaja voi valita kulloinkin käytettävän vaihteen ja ajopiirturi;
  - g) jossa kuormatilan korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon levyinen ja korkuinen;
- 11) D1E-luokassa D1-luokan linja-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:
- a) jossa perävaunun suurin rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
  - b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
  - c) jonka kuormatilan korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään kahden metrin levyinen ja korkuinen;
- 12) DE-luokassa D-luokan linja-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:
- a) jossa perävaunun suurin rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
  - b) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;
  - c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
  - d) jonka kuormatilan korirakenne tai kuorma kuormatilan leveydeltä on vähintään kahden metrin levyinen ja korkuinen.

Ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ajokokeessa on käytettävä B-luokan ajoneuvoyhdistelmää, jossa vetoautona on B-luokan auto ja perävaunun kokonaismassa on yli 750 kg ja vetoauton ja perävaunun yhteenlaskettu kokonaismassa on yli 3 500 kg, mutta enintään 4 250 kg.

Ajokokeessa voidaan kaksipyöräisen ajoneuvon sijaan käyttää kolmipyöräistä ajoneuvoa, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää. Ajo-oikeus on rajoitettava tällaisen ajoneuvon kuljettamiseen.

C1-luokan tutkintoajoneuvoa koskevaa 1 momentin 4 kohdan a alakohdan vaatimusta kokonaismassasta ja d alakohdan vaatimusta ajopiirturista ei sovelleta, jos tutkinnon suorittaja hänellä olevan sairauden tai vamman vuoksi kykenee kuljettamaan vain erityisin ajohallintalaittein varustettua ajoneuvoa, joka ajoneuvon varustelusta johtuvan kokonaismassan takia kuuluu C1-luokkaan. Hakijan on osoitettava asia lääkärin lausunnolla ja tarvittaessa suoritettulla ajokokeella. Ajo-oikeus on rajoitettava kysymyksessä olevan ajoneuvon tai tällaisen E-luokan yhdistelmän kuljettamiseen muissa kuin sellaisissa kaupallisissa kuljetuksissa, jotka kuuluvat tieliikenteen valvontalaitteita koskevan asetuksen 3821/85 soveltamisen piiriin.

Tutkintoajoneuvon on täytettävä 22 §:ssä säädetyt ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävän ajoneuvon varustevaatimukset.

30 §

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytykset

Ajokokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että tutkinnon luokkaa ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu korkeintaan vuotta aikaisemmin. Sama koskee käsittelykokeeseen pääsyä, jos ajokokeessa suoritetaan vain käsittelykoe. Jos ajokokeessa suoritetaan liikenteessä ajamisen lisäksi erillinen käsittelykoe, käsittelykoe on suoritettava ennen muuta ajokoetta ja korkeintaan vuotta sitä aikaisemmin.

Kuorma-auton ja linja-auton ajokortteja suoritettaessa todistus ammattipätevyyttä täydentävän kuljettajaopetuksen saamisesta täyttää ajokorttilain 54 §:n 1 momentin 4 kohdan vaatimuksen tutkintoon pääsystä, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu ja ammattipäte-

vyyskortti myönnetty vähintään vuosi ennen tutkintoon tuloa eikä tutkintoon tuleva ole tutkintoa edeltäneen vuoden aikana suorittanut jotakin muuta kuorma- tai linja-autoluokan tutkintoa täydentävällä koulutuksella. Sama koskee kuljettajaa, jolta ammattipätevyyttä koskevien säännösten mukaan ei saavutettujen oikeuksien perusteella vaadita perustason ammattipätevyden suorittamista erikseen edellyttäen, että jatkokoulutukseen perustuva ammattipätevyys on voimassa eikä hän ole tutkintoa edeltäneen vuoden aikana suorittanut jotakin muuta kuorma- tai linja-autoluokan tutkintoa täydentävällä koulutuksella.

31 §

Kuljettajantutkinnon suorittaminen eräissä tapauksissa

Jos kuljettajantutkinto tai ajokoe suoritetaan poliisin määräyksestä tai toistaiseksi ajokieltoon määrätyn ajokortin haltijan ajokyvyn edellytysten selvittämiseksi taikka, jos ajokortin uudistaminen tai ulkomaisen ajokortin vaihtaminen edellyttää tutkinnon suorittamista, se suoritetaan siinä ajokorttiin merkityssä luokassa, jonka sisältämä ajo-oikeus on laajin tai laajin niistä luokista, jotka ajokortin haltija haluaa säilyttää.

Auton ajo-oikeuden säilyttämiseksi ennaltaan tutkinto tai ajokoe on suoritettava CE-luokassa, jos tämä luokka sisältyy ajokorttiin, ja muussa tapauksessa D- tai DE-luokassa, jos se sisältyy ajokorttiin.

Jos ajokortti oikeuttaa sekä auton että moottoripyörän kuljettamiseen, tutkinto tai ajokoe on suoritettava erikseen moottoripyörän ajo-oikeutta varten ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa silloin kun vaihtaminen edellyttää tutkinnon suorittamista ja muuten vain, jos poliisi niin määrää tai lääkärinlausunnossa sitä edellytetään tai suositellaan.

32 §

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuminen

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuvan on todistettava henkilöllisyytensä ja esitettävä:

1) opetustodistus, jos opetus tai koulutus on säädetty tutkinnon suorittamisen edellytykseksi;
2) huoltajan suostumus, jos se ajokorttilain 9 §:n 2 momentin tai 46 §:n 2 momentin mukaan vaaditaan;

3) selvitys Suomessa aikaisemmin myönnetystä ajokortista tai ulkomailla annettu ajokortti, jos se on perusteena tutkintoon pääsulle;

4) ammatillisen oppilaitoksen antama todistus ajokorttilain 5 §:n 6 momentissa tarkoitetusta opiskelusta, jos tutkinto suoritetaan mainitussa lainkohdassa säädetyn ajokortin saamiseksi;

5) ajokorttilain 5 §:n 1 momentin 7 kohdassa tai 9 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ammattipätevyden osoittamiseksi kuljettajan ammattipätevyyskortti tai ajokortti, jossa on merkintä ammattipätevydestä, taikka perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen liittyvän kokeen suorittamisesta annettu todistus;

6) ajokorttilain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyt koulutuskeskuksen antama hyväksymisasiakirja ja todistus siitä, että tutkintoon tuleva on saanut mainitun pykälän 3 momentin mukaisen koulutuksen, jos tutkinto suoritetaan ajo-oikeuden saamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettuja ajoja varten;

7) edellä 31 §:ssä tarkoitettu poliisin määräys tai lääkärinlausunto, jos se on peruste tutkinnon tai ajokokeen suorittamiselle ja lisäksi ajokortti, jos se on myönnetty muualla kuin Suomessa.

Edellä 1 momentin 1 kohdasta poiketen todistus riskientunnistamiskoulutuksesta on esitettävä vasta B-luokan ajokokeeseen tullessa.

Ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa säädetty ajo-opetus osoitetaan saaduksi esittämällä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu opetustodistus 12 §:n 1 momentissa säädetystä ajo-opetuksesta tai moottoripyörän harjoituslupa.

Ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa tai uudistettaessa tutkintoon tulevalle on oltava ajokorttilain 3 luvussa tarkoitettu ajokorttilupa.

33 §

Ajokokeen vastaanottaminen eräissä tapauksissa ja ajokokeen kesto

Ajokoe moottoripyörällä sekä sellaisella AM-luokan kevyellä nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, voidaan ottaa vastaan kokelasta toisella ajoneuvolla seuraten. Kun vastaanottaja ei ole ajokokeessa mukana ajoneuvossa, hänen on pidettävä yhteyttä kokelaaseen puhelimen tai muun vastaavan laitteen välityksellä.

Ajokokeen kesto on:

- 1) AM-, A1-, A2-, A- ja BE-luokassa vähintään 45 minuuttia;
- 2) B-luokassa vähintään 60 minuuttia;
- 3) muissa luokissa vähintään 60 minuuttia.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa säädetty koskee vain ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla AM-luokan ajoneuvoilla suoritettavia ajokokeita.

Jos ajokoe suoritetaan ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun B-luokan raskaamman ajoneuvoyhdistelmän kuljetusoikeuden saamista varten, ajokokeen kesto on 45 minuuttia.

5 luku

Erinäiset säännökset